

EVROPSKÁ KOMISE

V Bruselu dne 4.12.2018
C(2018) 7691 final

Vážený pane předsedo,

Komise by ráda poděkovala Senátu Parlamentu České republiky za jeho stanovisko k návrhu směrnice, kterou se stanoví pravidla usnadňující používání finančních a jiných informací pro účely prevence, odhalování, vyšetřování nebo stíhání určitých trestných činů a o zrušení rozhodnutí Rady 2000/642/JHA {COM (2018) 213 final}.

Tento návrh je důležitým krokem v provádění akčního plánu pro posílení boje proti financování terorismu ze dne 2. února 2016 a je součástí většího balíčku ambiciózních opatření, který Komise přijala dne 17. dubna 2018. Jejich cílem je dále omezit prostor, ve kterém teroristé a pachatelé působí, a odříznout je od prostředků nezbytných pro plánování, financování a provádění trestné činnosti.

Komise je potěšena, že Senát sdílí její názor, že navrhovaná opatření mohou přispět k odhalení a stíhání závažné trestné činnosti, zejména financování terorismu. Vzhledem k rychlosti, s jakou zločinci a teroristé využívají moderní technologie, a k jejich schopnosti převádět finanční prostředky mezi různými bankovními účty v řádu hodin, je nezbytné, aby byly příslušné orgány pro boj proti závažné trestné činnosti a terorismu vybaveny vhodnými nástroji. Opatření navržená Komisí mají za cíl zajistit, aby vnitrostátní orgány měly možnost rychlého přístupu k informacím finančního rázu, jakož i k jiným relevantním informacím, a umožnit jejich výměnu, a tím zlepšit účinnost finančního vyšetřování. S cílem zajistit plné dodržování základních práv, zejména práva na soukromí a práva na ochranu osobních údajů, jsou opatření doplněna přísnými podmínkami, pokud jde o přístup k citlivým údajům a jejich zpracování.

Komise rovněž vítá názor Senátu, že ustanovení navrhované směrnice respektují nezávislost finančních zpravodajských jednotek. Legislativní návrh se vztahuje na tytéž povinnosti, které již existují v rámci čtvrté směrnice o boji proti praní peněz, včetně požadavku stanoveného v čl. 32 odst. 3 uvedeného nařízení, pokud jde o funkční nezávislost a autonomii každé finanční zpravodajské jednotky.

Pokud jde o připomínky technického charakteru obsažené ve stanovisku, Komise by v příloze ráda objasnila některé otázky.

*Vážený pan Milan ŠTĚCH
Předseda Senátu Parlamentu České republiky
Valdštejnské náměstí 17/4
CZ – 118 01 PRAHA*

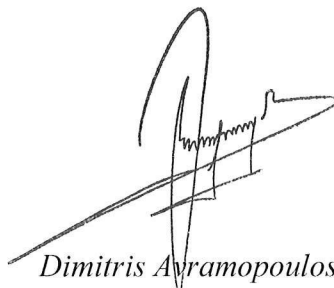
Stanovisko Senátu bylo poskytnuto zástupcům Komise při probíhajících jednáních s Evropským parlamentem a Radou a do těchto jednání se promítne. Komise i nadále doufá, že k dohodě dojde do konce stávajícího volebního období Evropského parlamentu.

Komise doufá, že tato objasnění jsou dostatečnou odpovědí na připomínky Senátu, a těší se na další pokračování vzájemného politického dialogu.

S úctou

A stylized handwritten signature in dark ink, consisting of a large, sweeping initial 'F' followed by a horizontal line and a small vertical stroke.

*Frans Timmermans
první místopředseda*

A handwritten signature in dark ink, featuring a large, looped initial 'D' and a series of smaller, connected loops and strokes.

*Dimitris Avramopoulos
člen Komise*

Příloha

Komise pečlivě posoudila veškeré připomínky, které Senát ve svém stanovisku vyjádřil, a připojuje následující vysvětlení.

Bod 2: Přímý přístup do centralizovaného registru bankovních účtů členského státu musí být omezen na orgány tohoto členského státu (včetně jeho národní jednotky Europolu). Ustanovení této směrnice nesmí být vykládána jako omezení parlamentního dohledu nad využíváním centralizovaného registru bankovních účtů.

Návrh směrnice předpokládá, aby na vnitrostátní úrovni existoval přímý přístup do centralizovaného registru bankovních účtů pro příslušné orgány členského státu. Tento návrh nestanoví přeshraniční přístup k registrům bankovních účtů.

Žádné z ustanovení navrhované směrnice nemá v úmyslu omezit dohled vnitrostátních parlamentů nad využíváním centralizovaných registrů bankovních účtů.

Bod 3: Senát se domnívá, že:

- ***Je třeba lépe objasnit pojmy „finanční informace“ a „finanční analýzy“ a harmonizovat ustanovení navrhované směrnice s pátou směrnicí o boji proti praní peněz.***

Definice „finanční informace“ v navrhované směrnici vychází z definice „informace“ v tzv. „švédské iniciativě“¹. Struktura a logika jsou shodné: příslušný soubor informací obsahuje na jedné straně veškeré informace, které již má orgán v držení (v navrhované směrnici prostřednictvím vnitrostátní finanční zpravodajské jednotky), na druhé straně veškeré informace, které tyto orgány mohou získat na základě svých pravomocí od jiných subjektů, aniž by musela být přijata donucovací opatření podle vnitrostátního práva (např. soudní povolení). Kromě toho definice „finanční informace“ v navrhované směrnici jasně uvádí, že se týká pouze těch druhů informací nebo údajů, které finanční zpravodajské jednotky mají nebo mohou získat v rámci boje proti praní peněz a proti financování terorismu (AML/CTF). Proto se netýká nesouvisejících informací (např. informací, které jsou získány v rámci správní nebo dozorčí funkce jednotky).

Z pohledu Komise je definice „finanční analýza“ rovněž jasná a je v souladu s pátou směrnicí o boji proti praní peněz. Z použití minulého času v definici vyplývá, že se týká pouze analýz, které finanční zpravodajské jednotky již provedly v čase, kdy o ně bylo požádáno ze strany příslušných orgánů.

Pokud jde o sbližování s pátou směrnicí o boji proti praní peněz, návrh Komise doplňuje preventivní stránku uvedené směrnice a opírá se o ni a posiluje právní rámec z hlediska policejní spolupráce. Harmonický vztah mezi oběma nástroji je zajištěn prostřednictvím obecného ustanovení v čl. 1 odst. 2 písm. a) návrhu, který stanoví, že touto směrnicí není

¹ Rámcové rozhodnutí Rady 2006/960/JHA ze dne 18. prosince 2006 o zjednodušení výměny operativních a jiných informací mezi donucovacími orgány

dotčena směrnice o boji proti praní peněz, včetně organizačního postavení finančních zpravodajských jednotek stanoveného ve vnitrostátním právu.

- ***Záznamy žádostí o informace týkající se centralizovaných registrů bankovních účtů musí být k dispozici pro případné stíhání trestných činů za neoprávněné využívání údajů z registru. Období, po které jsou tyto záznamy vedeny, musí být proto odpovídajícím způsobem prodlouženo.***

Návrh obsahuje podmínky, jejichž cílem je zabránit neoprávněnému využívání údajů z registrů (článek 5). V podmínkách je stanoveno, že přístup k registrům bankovních účtů je povolen pouze určeným a zvláště oprávněným osobám v rámci každého příslušného orgánu, a to případ od případu, a že členské státy musí zajistit, aby byla zavedena nezbytná technická a organizační opatření k zajištění bezpečnosti údajů.

Článek 6 návrhu ukládá členským státům zajistit, aby orgány provozující centralizované registry bankovních účtů nebo systémy vyhledávání dat uchovávaly protokoly o každém přístupu příslušných orgánů k informacím o bankovních účtech. Protokoly musí být pravidelně kontrolovány pověřenci pro ochranu osobních údajů z centralizovaných registrů bankovních účtů a příslušným dozorovým úřadem zřízeným podle článku 41 směrnice (EU) 2016/680² (směrnice o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů policií) právě proto, aby bylo zajištěno, že neoprávněné využívání údajů z registrů nebude nezjištěno a ignorováno. Je třeba zdůraznit, že platí veškerá ustanovení o ochraně údajů z právních předpisů EU.

Komise je toho názoru, že pětiletá doba uchovávání protokolů, jak je uvedeno v čl. 6 odst. 3, je pro účely sledování přístupu a vyhledávání ze strany příslušných orgánů dostatečná.

- ***Přísné lhůty pro výměnu finančních analýz a informací by byly u složitých případů nereálné.***

Článek 9 navrhované směrnice doplňuje povinnost spolupráce finančních zpravodajských jednotek členských států stanovenou ve směrnici o boji proti praní peněz, a to prostřednictvím harmonizace lhůt pro vzájemnou výměnu finančních informací a analýz. Články 52 až 57 páté směrnice proti praní peněz neobsahují žádné ustanovení o harmonogramu činností, které mají být v rámci spolupráce prováděny.

Regulace těchto lhůt harmonizovaným způsobem na evropské úrovni má za cíl zlepšit účinnost spolupráce. Harmonizace lhůt je pragmatickým prvkem mezinárodní spolupráce mezi finančními zpravodajskými jednotkami. Tento aspekt se již rovněž řešil v globálním kontextu: celosvětové fórum finančních zpravodajských jednotek, tzv. Egmontská skupina, doporučila ve svých provozních pokynech pro přeshraniční výměnu informací,

² Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/680 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů příslušnými orgány za účelem prevence, vyšetřování, odhalování či stíhání trestných činů nebo výkonu trestů, o volném pohybu těchto údajů a o zrušení rámcového rozhodnutí Rady 2008/977/SVV.

že příchozí žádosti by měly být zodpovězeny „jak je považováno za vhodné a včasné, konzistentně s naléhavostí žádosti, nebo do jednoho měsíce, pokud je možné“.

Při stanovování příslušné lhůty stanovené v návrhu směrnice Komise zohlednila současnou praxi vyplývající z odpovědí poskytnutých finančními zpravodajskými jednotkami EU v průběhu mapování v roce 2016, prováděného v rámci platformy finančních zpravodajských jednotek.

Navrhovaný systém lhůt má vlastní flexibilitu pro zohlednění výjimečných okolností, které brání rychlé reakci: v souladu s čl. 9 odst. 2 poslední větou „v řádně odůvodněných případech může být tato lhůta prodloužena, nejdéle však o 10 dní“.

- **Lhůta pro provedení směrnice by měla být prodloužena na 24 měsíců od jejího přijetí, a to i s ohledem na náklady, které může směrnice vyvolat v důsledku nárůstu úkolů finančních zpravodajských jednotek.**

Při navrhování lhůty pro provedení této směrnice vzala Komise v úvahu transpoziční lhůty stanovené pro členské státy v rámci páté směrnice o boji proti praní peněz³. Poslední novelizace této směrnice nařizuje členským státům zřídit centralizované registry bankovních účtů na svých územích do 10. září 2020, tj. 26 měsíců po vstupu uvedené směrnice v platnost (viz článek 32a a třetí pododstavec čl. 67 odst. 1) Tím, že sladí lhůty pro provedení stávající směrnice s lhůtou pro zřízení centralizovaných registrů bankovních účtů, chce Komise zajistit, že přístup do těchto vnitrostátních registrů bude udělen jak finančním zpravodajským jednotkám podle páté směrnice o boji proti praní peněz a příslušným (donucovacím) orgánům podle této směrnice od stejného dne.

³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849 ze dne 20. května 2015 o předcházení využívání finančního systému k praní peněz nebo financování terorismu, ve znění směrnice (EU) 2018/843.